

I. Ankara Çubuk Karagöl Tabiat Parkı Karagöl Rezervuarının Su Kalitesi, Sediman Ve Trofik Düzey Açısından Mevcut Durum Analizi Su Kalitesi İyileştirme Çalışmaları

Ankara Çubuk Karagöl'de gerçekleştirilen su kalitesi iyileştirme projesi 2015 yılında ön fizibilite çalışmalarıyla başlamış ve öncelikle sorun tespiti yapılmıştır. Gölün farklı noktalarından alınan su, sediman, bitki (makrofit) ve alg türleri araştırılmış, ardından gölde aşırı azot ve fosfor birikimiyle birlikte hipertrofik bir yapıda olduğu tespit edilmiştir. Gölde istilacı konuma geçen *Potamegaton natans*'in kontrolüne yönelik Türkiye'de ilk kez uygulanan bentik bariyer yöntemi ile iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda göl su kalitesinde iyileşme görülmüş ve GCIP Özel Çevre Ödülü'ne layık görülmüştür.

Yürütücü Kurum: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar 9.Bölge Müdürlüğü

Proje Süresi: 2015-2017 (2 yıl)

Gerçekleştirildiği yer: Ankara Çubuk Karagöl

Web sayfası: www.ekolake.com

Örnek haber linkleri: <https://www.haberankara.com/doga-harikasi-karagol-canlaniyor-zararli-bitkiler-temizlendi/59080/>

II. BEYPAZARI GEVENİ (*Astragalus beypazaricus*) TÜR EYLEM PLANI KAPSAMINDA ANKARA İLİ SINIRLARINDA YAŞAYAN POPÜLASYONLARININ YAŞAM ALANLARININ İZLENMESİ PROJESİ

Ülkemize özgü yani endemik türlerimizden biri olan *Astragalus beypazaricus* Türkiye Bitkileri Kırmızı Listesine göre CR (Critically Endangered) kategorisinde yer alır. Ülkemiz dışında herhangi bir yerde bulunmadığı gibi, ülkemiz içinde yayılışı en dar olan bitkilerimizden biridir. *Astragalus beypazaricus* Beypazarı ilçesinin batısında Beypazarı - Nallıhan yolunun yaklaşık 15,5.km'sinde, türün keşfinden sonra Prof. Dr. Mecit Vural'ın çabaları ile ANG vakfı tarafından yol cephesinde tek yönde tel çit çekilerek koruma altına alınmıştır. Firmamız bu kapsamlı tür koruma eylem planı projesi kapsamında Ankara ili sınırlarında yaşayan popülasyonların yaşam alanlarının belirlenmesi ve izlenmesi çalışmalarına katkı sağlamıştır. Tür koruma eylem planının araştırma ve ihtiyaç önceliklerinin belirlenmesi noktasında raporlarını sunmuştur.

Proje Kilit Personeli: Dr. Gül Ayyıldız (Botanik Uzmanı - Araştırmacı)

Proje Süresi: 225 gün

III. YOUTH ENCOUNTER ON SUSTAINABILITY (YES)

YES programı Birleşmiş Milletler ve ETH Zurich tarafından kurulan ACTIS kurumu tarafından 2000 yılından beri organize edilen dünya genelindeki gençlerin liderlik ve sürdürülebilirlik konusunda katıldığı 2 haftalık özel bir kurstur. Youth Encounter on Sustainability (YES): Dünya'nın her yerinden lisans öğrencileri (en az üçüncü sınıf), yüksek lisans ile doktora öğrencileri için tasarlanmış bir organizasyondur. Standart bir YES çalışmasında hemen hemen 25 farklı ülkeden farklı disiplinlerde ortalama 30 öğrenci bir araya gelir. 2000 yılından bu yana 41 adet YES kursu düzenlenmiş ve 140 ülkeden 1500'den fazla öğrencinin katılımı sağlanmıştır. Organizasyonda yer alan üniversiteler arasında ETH Zürich, Harvard, Stanford, MIT, University of Tokyo, Chalmers, Humboldt Berlin yer almaktadır. Firmamız kurucularından Zeynep Yurtkuran Çeterez İsviçre ve Sırbistan'da bu kursa katılarak sonrasında da etkilerinin yaygınlaşabilmesi için Türkiye'de de organize etmek üzere çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda myclimate İsviçre ve YES program koordinatörü Dr. Dominik Moesching ile birebir çalışılmıştır. Biyans firması olarak 2012-2013 yıllarında Türkiye'de kursun organize edilebilmesi için çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

IV. İÇ ANADOLU KALINTI ORMANLARININ TANITIMI ve KORUNMASI PROJESİ

Kırsal Çevre ve Ormanlık Sorunları Araştırma Derneği, İç Anadolu bölgesinde, kalıntı ormanların önemli bir yer tuttuğu Ankara, Kırıkkale, Konya, Kırşehir ve Çankırı illeri sınırlarındaki kalıntı ormanları tespit etmek, devamlılıklarını sağlamak üzere ulusal ve yerel düzeyde toplumsal bilinç yaratmak, korunması ve yönetimine yönelik öneri sunmak amacıyla projeyi gerçekleştirmiştir. Bu proje UNDP GEF SGP, TC. Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü tarafından fonlanmış ve firmamız tarafından desteklenmiştir. Firmamız proje kapsamında kalıntı orman ağaçlardan alınan örnekler üzerinde kendi laboratuvarında bitki genetik analizlerini ve toprak analizlerini gerçekleştirmiştir. Kalıntı orman bölgelerinin tespitinde genetik veri analizlerini sunarak projeye bilgi sağlamıştır.

Proje Numarası: TUR/SGP/OP6/Y2/CORE/BD/16/07

Proje Süresi: Ekim 2017-Mayıs 2018

İlgili web sayfası: <https://www.kirsalcevre.org.tr/KC/KCprojeler.php?menu=30>

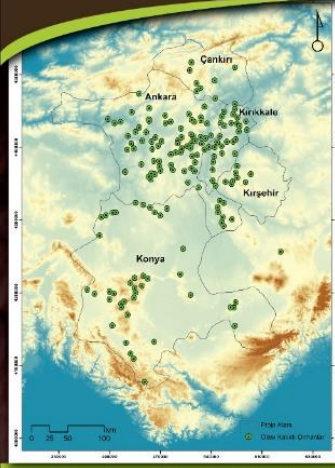
Geçmişten arta kalan bu kalıntı ormanlar, buldukları bölgenin eskiden çok daha fazla ormanlar ile kaplı olduğuna, kendilerini çevreleyen bozkırların ise ormanların yok edilmesinin sonucunda insan eliyle oluşmuş 'antropojen bozkırlar' olduğuna işaret ediyor.

Peki, nasıl oldu da bu ormanlar neredeyse yok olmuşcasına azaldı? İç Anadolu, 9000 yıllık kültürel geçmişiyle pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış, insanın yerleşik yaşama geçtiği en eski bölgelerden biri. Bu sebeple, İç Anadolu'nun ormanları tarih boyunca tarla açma, ağaç kesimi, hayvan otlatması, yangın vb. sonucu tahrip olmuştur. Böylece bir insan baskısına İç Anadolu'nun kurak iklim koşulları da eklenince, tahribat geri dönüşü olmayan orman alanı kayıplarına dönüştü.

Artık sadece küçük alanlarda varlığını sürdüren bu kalıntı ormanların çoğunluğu meşe, ardıç ve karaçam ormanlarıdır. Bu ormanlar çoğu zaman 'bozuk orman' olarak nitelendirilir ve bunlara önem verilmeyiz. Oysa, değişen iklim, ekolojik ve sosyo ekonomik koşullara rağmen varlığını devam ettirebilen bu kalıntı ormanların her biri bir dirençlik anıttır. Kuraklığa, kara fırtınaya, böcek ve mantar hastalıklarına dirençli özelliklerinin kuşaklar boyu aktarılmasıyla eşsiz bir genetik kaynak sunarlar ve benzer alanların ağaçlandırılması için en uygun tohumlar bu ormanlardan sağlanabilir.

İç Anadolu'nun kalıntı ormanları geçmişten kalan ve geleceğe köprü kurabileceğimiz belki de son kaleler. Diğer taraftan, herhangi bir tahribat durumunda geri dönüşü olmayan zararlar görebilecek olmaları sebebiyle çok da hassas ekosistemler. Sadece varlıklarıyla dahi özel bir sevgi ve saygıyı hak eden kalıntı ormanlar, bulunduğu yörede erozyon, sel, toprak kayması, kuraklık gibi yıkımların önlenmesi ve su kaynaklarının korunmasına önemli katkılar sağlar. Ülkemizin ve toplumumuzun geleceği için çok önemli ve değerli olan bu eşsiz orman ekosistemlerine sahip çıkmalı ve onları korumalıyız.

İÇ ANADOLU'NUN KALINTI ORMANLARI

Kırsal Çevre ve Ormanlık Sorunları Araştırma Derneği
Bestekar Sokak ÖZOK Apt. No: 30/8 06680 Kavaklıdere - Ankara
Tel / Faks: 0 312 425 94 14
kirsalcevreormanlik@yahoo.com • www.kirsalcevre.org.tr

Bu broşür 2016-2017 yıllarında yürütülen İç Anadolu Bölgesinin Kalıntı Ormanların Belirlenmesi ve Korunması Projesi kapsamında 2017 yılında hazırlanmıştır.

KIRSAL ÇEVRE

Kırsal Çevre ve Ormanlık Sorunları Araştırma Derneği

İÇ ANADOLU'NUN KALINTI ORMANLARI

Günümüzde İç Anadolu'nun genel manzarasına uçsuz bucaksız bozkırlar, çıplak dağlar ve çorak topraklar hakim. Oysa, daha 17. yüzyılda Evliya Çelebi "Erzurum'da ağaca çıkan bir sincabın yere inmeden İzmir'e kadar gidebildiği" anlatısını not düşmüş seyahatnamesine. Kuskusuz bu kadarı abartılı olabilir ama, günümüzden yaklaşık 4000 yıl öncesinde, İç Anadolu'da bugünkünden çok daha geniş alanların ormanlarla kaplı olduğunu çeşitli bilimsel araştırmalar ve arkeolojik kayıtlardan biliyoruz.

İç Anadolu'da bugün kilometrelerce tek bir ağaç bile görmeden yolculuk edebilirsiniz. Ancak, daha dikkatli gözler tarlaların düzlüklerindeki tek tük ağaçları ve bazı yamaçların tepelerindeki ağaç gruplarını ya da orman parçalarını fark edecektir. Genellikle bozkırın ortasında, dağların tepelerinde ada gibi kalarak varlığını sürdüren bu orman parçalarına kalıntı orman diyoruz.

**KALINTI ORMAN TOPRAĞIN KORUYUCUSU,
TARIM VE ORMANCILIK GÜVENCESİDİR.**